

זוהר הקדוש
עם פיאור
הפּתֵר וְהַכְּבוֹד

פרשת עקב ♦ סוד מצות מזוזה

וְיִרְאִיתֶם אוֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם אֹתִי וְגו' - וכמו שהציצית מזכירה את ה' ככתוב ו'היה לכם לציצת ויראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' ונשיתם אתם, כיון דחמי בר נש להאי דזכרנא - וכיוון שרואה אדם את המזוזה המזכירה את ה', אדבר בגרמיה למעבד פקודא דמאריה - נזכר בעצמו לעשות את מצוות ה'.

וְרָצָא דְמַהֲיִמְנוּתָא - וסוד האמונה הוא:
מְזוּזָה פְּלֵלָא דְכֵר וְנוֹקְבָא פְּחָדָא
- הסוד של מצוות מזוזה כפי שהיא
בשורשה העליון בעולם האצילות, הרי שם
נכללים במזוזה שתי בחינות, בחינת זכר
ובחינת נקבה, שהם זעיר אנפין ונוקביה,
ושניהם כאחד.

אחר שנתבאר שני טעמים למזוזה, טעם אחד הוא השמירה ממוזיקין, וטעם שני בלבתי ישתבח ממנו זכרון ה'; מפרש עתה כי המזיק שממנו שומרת המזוזה הוא שד המצוי בצד שמאל של הפתח, ועל ידי ראיית שם שד"י שבחיצוניות במזוזה נזכר האדם בשם ה' שבפנים המזוזה, ובוה מכניע את השד.

בְּסִפְרָא דְשְׁלֹמֹה - בספרו של שלמה
המלך נמצא כתוב, **סְמִיךְ**
לְפִתְחָא - שסמוך לפתח נמצאים שתי
דְּרוֹת, בשני צדדים מצד ימין הטוב והן צד
הרע **לְקַבֵּל תְּרִין דְּרָגִין** - וכפי שבאדם
ישנם שני מדרגות, היינו שני יצרים, יצר
טוב בצד ימין ויצר רע בצד שמאל, כך הוא
גם בפתח הבית, בצד ימין ישנו מלאך טוב
ובצד שמאל ישנו שד, **אֲזַדְמֵן** - מזדמן
לפעמים **חַד שִׁידָא** (ודא איהו) **וְאֵית לִיה**
דְּשׁו לְחַבְלָא - שד אחד, אשר יש לו
ירשות לחבל ולהשחית, **וְאֵיהו קָאִים**
לְסִטְר שְׁמָאלָא - והוא נמצא בצד שמאל
של הפתח, וכאשר נכנס אדם **זְקִיף בְּרִ**
נֶשׁ עֵינָיו, חָמִי לִיה לְרָזָא דְשְׁמָא
דְּמֵאֲרִיָּה - זוקף את עיניו לימינו ורואה
את סוד שמו של ה', **וְאֲדָכְר לִיה** -
ומתעורר אצלו זכרון ה', קבלת מצוותיו
וְיֹלָא יִכֵּיל לִיה לְאַבְרָאָשָׁא - ומכח עליית
זכרון ה' בראותו את שם שד"י אשר
במזוזה, לא יכול השד להרע לאדם.

אחר שביאר את אופן השמירה על האדם בשעה שנכנס, שואל: היאך תהיה השמירה ביציאה, הרי השד נמצא בצד ימין של היוצא והמזוזה בצד שמאלו.

וְאִי תִימָא - ואם תאמר, כיון שהמזוזה הנמצאת בצד ימין הנכנס, היא המגינה מפני השד, **אִי הָכִי כִי נָפִיק בְּרַשׁ מִתְרַעֲיָה לְבָר, הָא הָא הוּא שִׁידָא קָאִים לִימִינָה, וּמְזוּזָה לְשִׁמְאֻלִּיה** - אם כן, כאשר יוצא אדם מפתחו אל החוץ, הרי נמצא אותו השד מימינו, והמזוזה לשמאלו, **וְהִיאֲנָא אֶתְלִטִּיר בְּרַשׁ, אִי אִיהוּ שְׂאִירֵי הָרִי** השד נמצא בימינו והמזוזה בצד שמאל.

ומיישב: **אֵלָא כָּל מָה דְּעָבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל מְלָה וּמְלָה אֲתַמְּשָׁךְ בְּתַר זֵינְיָה** - אלא בכל מה שברא הקב"ה, הכניס בכל דבר את התכונה להימשך אחר מינו, **בְּכָר נֶשְׁ קַיִּמִּין תַּרְיִן דְּרָגִין, חַד מִימִינָא, וְחַד**

במאמר שלפנינו יבואר סוד השמירה שבמזוזה, שהיא בסוד מידת מלכותו יתברך עלינו, השומר על ישראל מן המזיקין ומיצר הרע תמיד, ובפרט בשעה שיוצאים ונכנסים. ב. טעם נוסף למצוות מזוזה, שעל ידה לא סר זכרון הקדוש ברוך הוא מהאדם, כמו ציצית שעל ידה זוכרים את כל המצוות.

לאחר מכן מבאר ב' אופנים של שמירה, הנצרכים נגד השד הנמצא בצד שמאל של הפתח: [א] שמירה על הכנסת אשר המזוזה בימינו. [ב] שמירה על היוצא, באופן שהשד נמשך ליצר הרע הנמצא בשמאל היוצא שהוא מינו, ומאחר ובמקום זה נמצאת המזוזה, מגינה על האדם **ובסיום** כותב את ענין הזהירות בכבוד המזוזה: בשל יעשה סוףך ושלך יספוך מים עכורים שעת הבית, שבוה מונע את השמירה של המזוזה. על ידי קיום מצוות מזוזה כתקנה, אף היצור' והשד מצטרפים בעל כרחם לשמירה. כאשר אף מזוזה כתקנה יוצא מרשות ה' ונשאז בלא שמירה

א. מזוזה בסוד מידת המלכות, והצורך בשמירה בפרט בשעת כניסה ויציאה.

פְּקוּדָא לְמִקְבַּע בַּר נֶשׁ מְזוּזָה לְתַרְעִיָּה
 - מצווה שיקבע אדם מזוזה
 לפתחו, **לְמַהוּ כָּל בַּר נֶשׁ נָטִיר מַעַם**
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד נָפִיק וְכַד עֵייל
 - כדי שיהיה כל אדם נשמר על ידי הקב"ה
 בשעה שיוצא ובשעה שנכנס, שאז נצרך
 הוא לשמירת הקדוש ברוך הוא ואיננו
 נשמר בעצמו.

ופותח לבאר את סוד המזוזה, בעיקר בזמן יציאה וכניסה, וְרָא ה' יִשְׁמְרֶךָ וּבָאָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם' (תהלים קכ"ז), בְּגִין דְּרָאָא דְּמִזְוִזָּה אִיהוּ קְאִים תְּדִירי לְפִתְחָא - שהרי סוד המזוזה נמצא תמיד בפתח, וְדָא אִיהוּ פִתְחָא דְלַעֲלִילָא - והכוונה לפתח העליון של עולם האצילות, שהוא המלכות, אשר גם בו נצרכת שמירה. וְדָא אִיהוּ דְּרָגָא דְאֶקְרִי שׁוּמֵר, לְאִשְׁתַּכְחָא בְּנִסְטֵירו - ומידת המלכות היא המדרגה של שמירה שזוכים לה ישראל, על ידי שבמלכים ומייחדים הקב"ה בכניסה ויציאה בפתחיהם.

דְּבַר נֶשֶׁת לֹא אִיהוּ נָטִיר - שאין האדם יכול להישמר בכח עצמו **בְּרִיךְ נָטִירוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ נָטִיר תְּדִיר** - בלעדי שמירת הקדוש ברוך הוא, שהיא שמירה תמידית.

ובאיזה אופן נעשית שמירת הקדוש ברוך
הוא: **וְקָאִים לְפִתְחָא, וּבֵר נֶשֶׁ**
לְגו' - באופן שהקדוש ברוך הוא עומד
בפתח והאדם לפנים, וכמבואר בגמרא (ע"ז
יא.) ההבדל בין שמירת הקב"ה משמירת
בשר ודם, שמלך בשר ודם יושב מבפנים
ועבדיו משמרין אותו מבחוץ, ואילו הקדוש
ברוך הוא, עבדיו יושבים בפנים והוא
משמרן מבחוץ.

אחר שנתבאר טעם אחד בקביעת מזוזה והוא הצורך בשמירת הקדוש ברוך הוא, מביא טעם נוסף, שבראית המזוזה מתעורר זכרון ה'.

ותו - ועוד טעם יש במזוזה, דלא ינשי בר נש דוכרנא דקודשא בריה
הוא לעלמין - שעל ידי כן לא ישכח אדם את הקדוש ברוך הוא
 לעולם, ודא איהו כגוונא דציצית, כמה דאת אמר (במדבר טו לט)

ולכלוך בשער ביתו, ולא יושב מין עכו"רין - וכן שלא ישפוך שם מים עכורים. ושני טעמים בדבר: חד, דלא יעביר קלנא לגבי שְמא דמאריה - טעם אחד, שלא יהיה קלון ובזיון לגבי שם של האדון, שהוא שמו יתברך שבמזוזה. וחד, דאית ליה רשו לההוא מחבֵּל לחבֵּל ובגין כך יזהר בר נש מהאי - וטעם אחד,

שהרי ישנה רשות לאותו מחבֵּל לחבֵּל, ובעבור כן יזהר אדם מזאת, ויזהר בר נש דלא ימנע מתרעא דביתיה שְמא דמאריה - ויזהר אדם שלא ימנע ויסיר משער ביתו שם האדון.

וכד בר נש אתקין מזוזה לפתחיה - וכאשר אדם מתקין מזוזה לפתחו, פד עייל (ס"א ההוא בר נש), ההוא יצר הרע וההוא שידא בעל פרחיהו נטרי ליה - כאשר נכנס אותו האיש, אותו יצר הרע ואותו שד המזדמן לשער הבית מצטרפים בעל כרחם לשמור עליו, ומעידיים ואמרי - ואומרים 'זה השער לה' צדיקים יבאו בו' (תהלים קיח כ).

וכד לא קאים מזוזה לפתחיה דבר נש, יצר הרע וההוא שידא מתתקנין פחדא - וכאשר לא נמצאת מזוזה לפתחו של האדם, יצר הרע ואותו השד נתקנים ומתחברים כאחד, שוין ידיהו על רישיה בזמנא דעייל - ומניחים את ידיהם על ראש האדם בזמן שנכנס, פתחי ואמרי, ווי ליה לפלגיא, דהא נפק מרשותא דמאריה - פותחים ואומרים: אוי לו לפלוגי, שהרי יצא מרשות אדונו, מההוא זמנא קאים בלא נטירו, דלית מאן דנטיר עליה, רחמנא לישזבן - מאותו הזמן, עומד בלא שמירה, כיון שאין מי שישמור עליו, הרחמן ישמרנו.

(תהלים קיח כ) 'זה השער לה' צדיקים יבאו בו'. וכד לא קאים מזוזה לפתחיה דבר נש, יצר הרע וההוא שידא מתתקנין פחדא, שוין ידיהו על רישיה בזמנא דעייל, פתחי ואמרי, ווי ליה לפלגיא, דהא נפק מרשותא דמאריה, מההוא זמנא קאים בלא נטירו, דלית מאן דנטיר עליה, רחמנא לישזבן (צ"א ע"ב פקודאי לאומאה וכו').

מְשַׁמְאֵלָא - הנה באדם קיימים שתי מדרגות, בשני הצדדים, מדרגה אחת בצד ימין ומדרגה מצד שמאל, ההוא דימינא אקרי יצר הטוב - אותו אשר נמצא בצד ימין הוא הנקרא יצר טוב, וההוא דשמאלא אקרי יצר הרע - והאחר שבצד שמאל הוא הנקרא יצר הרע, פיון דנפק בר נש מתרעא דביתיה

- בשעה שיוצא אדם משער ביתו, ההוא שידא זקיף עיניו, וחמי ליצר הרע, דשאר לְשַׁמְאֵלָא - אותו שד המרע זוקף את עיניו, ורואה את היצר הרע הנמצא בצד שמאל האדם אתמִשְׁוֹ לההוא סטרא ואתעדי מימינא - ונמשך השד אל אותו צד של היצר הרע, וסר מצד ימין ובההוא סטרא, קאים שְמא דמאריה - ובאותו צד, שהוא צד שמאל של היוצא, נמצאת המזוזה אשר עליה שם אדונו ולא יכיל לקרבא ולאבאשא ליה - ולא יכול השד להתקרב ולהרע אל האדם ונפיק בר נש ואשתזיב מניה - ואז יוצא האדם מן הפתח וניצל ממנו.

פד עייל, הא שְמא קדישא לימינא קאים, ולא יכיל לקטרגא בהדיה - וכאשר נכנס, הרי השם הקדוש אשר במזוזה עומד לימינו, ועל כן לא יכול השד אשר מקומו בשמאל לקטרג.

אחר שפירש את שני האופנים של שמירה שבמזוזה, בכניסה וביציאה, מבאר את ענין הזהירות בכבוד המזוזה שלא יעשה טיגוף בשער הבית, וכן שלא ישפוך שם מים עכורים, שמחמת כן יפסיד את שמירת הקדוש ברוך הוא.

ועל דא אצטריך בר נש, דלא יעביר (ס"א יעביר) טנופא ולכלוכא בתרעא דביתיה - ועל כן צריך האדם להישמר שלא יעשה טיגוף

נפשי צמאה
לדעת
כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד"

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

